National Library of Israel
Doar Hayom - דאר היום, 11.02.1927, page 6

מבעד למסוה

(שעורים בהתהלות)

ובכן רבותי: „ברוך הגומל לחייבים טובות, שגמלני כל טוב", ואמר: א—מ—ן!

ועכשיו, לאחר ברכת הגומל, רוצים אתם מסתמא, שאספר לכם בהרחבה את כל פרשת המארע הנורא שאירע לנו במוצאי שבת קודש זו בדרך ראמאללה ואת המעשה בשלשה ב ו ר ח י ם ויבחור מ ת א ו נ י ם א ת ם לדעת ולשמע מפי רבכם איך עשה לו הקב"ה נס וניצל מידי הגזלנים ולא עוד אלא שחציל גם אחרים.

והנה, מה אמר לכם רבותי? אלמלא לא היה האסון מוצא כ"כ לידי־דנו ומיודענו מר טודורי, אדם טוב והגון מהסידי אומות העולם, אלמלא לא היה הדבר כ"כ מעציב הייתי צוחק אף אני עמכם מכל הענין מטוב לב.

אומרים: טוב להיות עושה רומנים מלהיות כותב רומנים, ואני הייתי בו־חר בודאי לספר לכם נסים ונפלאות מאחרים, כדרכי, ואולם מה לעשות ובדידי אני חוה עובדא, ותסלחו לי, רבותי, שעורי זה יהיה מהול קצת בטפח מרה...

בקצור, רבותי, ששה „אחים טו־בים" היינו במכונית בחזרנו מראמאללה והיה לנו טוב—שלשה „משלנו" ברחו ונשארנו רק שלשה.

ששה קילומטר היינו מירושלם, קרוב כתחום־שבת מעיה"פ, והנה אמר לי שכני ר' זאב, שעלינו ללכת ישר לראיונע מחמת שנשותינו מחכות לנו שם, עוד מלתו על לשונו והנה—בום! המכונית נתעכבה הכיעה עמדה כלכת־לפני עינינו נתגלה פתאום מחזה איום כמו בראי־נע ממש: בשפוע הדרך הצרה, מקום המוכן לפורענויות, עמדו שש אבנים גדולות לרחב כל הדרך, אבני־נגף וצורי־מכשל, כאומר: עד פה תבוא ולא תוסיף!

הנהג הערבי התחיל מסבב את גלגלו ועושה „נסוג־אחור", הפך פניו אלינו ופץ לנו המבשר בלשונו בערבית: פ'י „תאשליח". (יש התנפלות!) סבו־דים היו אחב"י שהגיעה שעת „תש־ליך", התחילו קופצים מכסוקומותיהם־בידקים את כיסיהם ואומרים: „חוד־מאסארי", כלומר „ויתן לך" ישראל וגם ישמעאל נתבעים ונותנים בעל כר־חם. ואולם, ר' עזומות, שהוא לא־עליהם מתוצרת־הארץ ומלומד בנסיונות באלה בארצנו, לא שהה הרבה וקפץ החוצה, סבור הייתי מתחלה כי קול הירייה נשמע במכונית מתוך „פונק־טשון" ואולם עד מחרה נגלה לפני ליסטים מזוין, איש כפרי ופלח פשוט, פניו לוטים ב„כפיה" שלו, קנה־רובה בידו והוא מאיים בו וצועק בקול נחנק: „האתו־מאסארי!" (הבו כסף!).

הנהג הערבי הרים שתי ידיו למעלה, נשא את שתי כפיו למרום, ממש כמו שראה ב„סינמה" אצל סטינ־גרי, והתחיל צועק בקול תחנונים: „לא לא, יא סידי!" ועל ידו נדחק טודורי ברובה על הארץ, צעק אלי תמרורים: „חוי כי נפצעתי!" והאדמה נתאדמה כלה תחתיו...

הייתי כמשוגע למראה עיני, ראיתי את החלל לנגדי שהוא עושה „פיף־פאף"! וברוך שפטרני עם הקפוטה שלי. מטבעי אינני ירא את המות אלא שאני ש י נ א את זה תכלית־שנאה וע"כ אמרתי לו לר' עזומות ידידי בזה הלשון: קום וברח לך מזה אל כל הישר בעיניך ואל מקום שם יצמח הפל־פל השחור. ברח ידיד או דמה לצבי או ליעקב אבינו ומשה רבנו בשעתם!

חשבתי בשעת־מעשה: בריחה זו מצות עשה ש ה ז מ ן גרמא והכל חייבים בה בשעת סכנה. זריזין כל מה שמקדימין נשכרין. נחבאתי מאחורי המכונית, הצצתי מבעד לחרכים של ה„סטודיבקר" הגדול, ראיתי והנה דודי בעל הרובה חמק עבר, ויפן ר' עזומות כה וכה וירא כי אין איש מעבר למכו־נית הגדולה, שעמדה לפנינו כתרים בפני הפורעניות, וישא את רגליו ויעש „ריב־רח". התפללתי, כמובן, תפלת־הדרך עד שבסייעתא־דשמיא מזלי שחק לי לעבור מנגד לשורד ולהמלט בשלום. אזרתי כגבר חלצי, הפשלתי את שולי גלימתי הכבדה, נשאתי את שתי רגלי שהיו פוסעות פסיעות נסות לצדי הכ־ביש, מביט אני לאחורי אם אין הגז־לנים רודפים אחרי, ובינתים הגיע ה„זאבית", צעיר נ ה מ ד' עם כל שוטריא שלו, ואחרי שקלא־וטריא ארו־כה ביניהם אם יכבו במכונית או ברכב־סוסים, נמנו וגמרו לנסע ב„טרומביל".

ועד שאנו יושבים במכוניותינו, הגיעה מכונית ברעש והמולה, נתפרצו מתוכה מנין שלם של אחב"י והתחילו צועקים בפיהם ובידיהם: „גוואלד! פוליים! „פיין פולים!" ועוד צעקות כאלה— וקול קול דר־מסנק! כשראה אותי נשתומם למראה עיניו, כאלו נפל־תי מן השמים, ואולם כשראיתיו בראש ה„גדוד" שלו מ„נוה יעקב", הת־חלתי קורא בקול רם: מה טובו אהליך יעקב, קבוצותיך ישראל!

שכח כנראה את ה„עזר כנגדו", כלומר האשה „שעזרה לו בלילה" למצא את הקבוצה — ומכתבו ב„דאר־היום" הלא יוכיח!

מובן מאליו כשהגענו למקום המע־שה מצאנו שם את כלם — לא חלילה השודדים, גם לא הנוסעים ואף לא נשמע ומציית לו באותה שעה. כמו להכעיס. ולקול צעקותינו: „יאללאה איסתעג'ל!" Hurry up! באנגלית וגם באוסטרלית: „עושו־נישו־הושו!", „נבהלה המכונית שלנו והת־חילה עפת כחץ יעוף יומם עד בואכה ראמאללאה!

עד כאן הקפה א'.

* * *

ראשית דרכנו היתה, כמובן, אל תחנת המשטרה, אל „הנוקטה". נכנסנו בהולים ודחופים ומצאנו שם שיטר וחצי, שקבלו אותנו בכפ"י, כבדו אותנו בכסאות, כבעלי בתים חשובים, והסר היה רק הקפה השחור... אחד מהם נטל פסת ניר ועפרון בפיו:

— שי־איסמאק, יא חוואג'ה?" (מה שמך, אדוני?)

— „ושו אוסם אל מוסיו?" (ומה שם האפנדי) ברמזו על בן־לויתי מפקי־די־המים, שהיה לבוש אדרת־שער ומ־דבר אנגלית והטיל עליהם כנראה, אימה.

— היכן ה„זאביט?" — היתה שאלתנו.

— ה„זאביט". אינני. הלך הביתה.

בקצור, במקום שאין איש והזאביט מאפיש גם „השתל"ל להיות איש, ור' עזומות תפש את התיליפון ותלפן לאלמליח שיודיע למען השם ותיכ"ל לכל המשטרה הבריטית ושאינה בן־בריטית ולהבהילם למקום המעשה ביפה שעה אחת קדם השוטר דנן נטל אף הוא את התיליפון בידו, והתחילה שיחה ביניהם בשפה רפה כמתנמנם, זה שואל וזה מחזיר בעצלתים: נא־עם יא סידי ותקע ב ח ט ט ו... לא היו רגעים מועטים זנת קבלה תשובה כי „האדון בפקדך", ר' דג־מלוח־טון בכבודו ובעצמו יצא לדרך לקראת הליסטים, ובינתים הגיע ה„זאביט", צעיר נ ה מ ד' עם כל שוטריא שלו, ואחרי שקלא־וטריא ארו־כה ביניהם אם יכבו במכונית או ברכב־סוסים, נמנו וגמרו לנסע ב„טרומביל".

ועד שאנו יושבים במכוניותינו, הגיעה מכונית ברעש והמולה, נתפרצו מתוכה מנין שלם של אחב"י והתחילו צועקים בפיהם ובידיהם: „גוואלד! פוליים! „פיין פולים!" ועוד צעקות כאלה— וקול קול דר־מסנק! כשראה אותי נשתומם למראה עיניו, כאלו נפל־תי מן השמים, ואולם כשראיתיו בראש ה„גדוד" שלו מ„נוה יעקב", הת־חלתי קורא בקול רם: מה טובו אהליך יעקב, קבוצותיך ישראל!

שכח כנראה את ה„עזר כנגדו", כלומר האשה „שעזרה לו בלילה" למצא את הקבוצה — ומכתבו ב„דאר־היום" הלא יוכיח!

מובן מאליו כשהגענו למקום המע־שה מצאנו שם את כלם — לא חלילה השודדים, גם לא הנוסעים ואף לא ה„פצוע", (מחמת שהמשטרה שלנו בארץ נוהגת תמיד לתפש את ה„פצו־עים" ואפילו את ה„הרוגים", כידוע)— אלא את מי? — את כל המשטרה מירושלם ומראמאללאה וסביבם נשערה מאד. ר' דג־מלוח־טון, קצין בריטי גבוה ומזוין ואפילו המושל בכבודו ובעצמו בלוית רעיתו שהיתה לבושה מוקים עד ברכיה — מעשה „ספורט" אמתי!

הפשו השוטרים בכל המכוניות שעברו בדרך, בדקו בכל כיסי הנוסעים, כיסי חבגדים והמכנסים, כדי למצא את עקבות השודדים — אך לשוא! המושל המשיך את דרכו בלילה עד ל„נוה־יעקב", עשה עמם תרגיל בלשון־הקדש ואמר להם: „אל תירא עבדי יעקב!" — ממש כסטורם בשעתו... ואני, כמובן, ברכתי מיד ברוך שעשה לי נס במקום הזה!

ואולם שמים וארץ יחד נשבעו, שלא יהיה דבר סיד בעולם. השודדים, אעפ"י ששכחו להניח את כרטיסם לפני עזבם את המקום ומתוך צניעות יתרה כסו את פניהם ושנו את קולם כדי שיהיה „מתן־בסתר", אעפי"כ הביר הנהג הערבי אחד מהם, שהיא מבני הכפר „תיזמת", הכפר של ע ז מ ו ת...

באותה שעה נזכרתי בדברי הנביא: כי הנני מקים עליך את הרעה מ ב ו־ת ד', ושודדי עזומות באו על ר' עזומות. אכן זהו גורלי המר: שדיקא בני־שמי הם בעוכרי לא רק בעיר אלא גם בשדה ועלי להתכייש תמיד בהם ובמעשיהם... ואפילו במאמריהם הז'ארגוניים והגאו־נייר שבעתוני קרן היסוד...

הקצין שלח מיד פלוגת־שוטרים לכ־פר עזומות כדי להשיב בקור־הבה ל„אורחים" החשובים ולבקש את סלי־חתם, שמטריחים אותם בביתם בלילה. הבקר אור, והשודדים שולחו בלוית שושביניו, שהובילו אותם אחר כבוד כמחותנים הנוסים מצד החתן ישר לישיבה־של־מטה במצודת־ציון...

* * *

הואיל וכך — נעזב את המחותנים האלה שם ב„חד־נדיא" וישבו להם שם כרעים אהובים עד שיבואו על שכרם ונשוב אל מקום ההתנפלות, כפי שספר לי ה„בורח" השני שלנו על רגל אחת בדרך חזרתנו מראמאללאה.

לאחר ששמעו מפי הנהג את דבר ה„תשליח", נזכרו פתאום כי לא עשו „הבדלה" במוצש"ק, וע"ב אמרו „ויתן לך" גם כסף וגם שעוני־זהב ושוה־כסף, והשודדים לא עשו הבדלה בין כסף לב־גדים ואפילו בין מעיל־עליון לתרמיל מלא — הכל אצלם סחורה. לקחו את הנוסעים אל השדה, הושיבו אותם על ברכיהם, כמו ב„חדר", לקיים מה שנאמר אחר „ויתן לך", גם „וישתחוו לך". והתנאים דבי־ישמעאל היו עומדים עליהם, שנים מימין ושנים משמאל וכלם מזוינים. נחין מסרק אל שכנו ולהיש לו, שהגיעה השעה להתנפל על הגזלנים ולהוציא את כלי־הזין מידם, ואולם בא הפסוק השלישי ממצרים והכריע ביניהם: שב ואל תעשה עדיף בשעת חירום וסכנה...

עודנו מדבר והנה הרגיש פתאם מכה רבה בירכו, כנראה, שזהו המלאך ששרה עם יעקב אבינו בשעתו. ועד שהגזלנים מריבים ביניהם ומסיחים דעתם בהלוקת השלל ואינם יכולים להשתוות ביניהם בחשבונות שלא עלו יפה,— בינתים נשא ה„מורד" את רגליו ויברח כמשהחו־קשת עד בואכה לנוה־יעקב, זאת אומרת: הוא לא ב ר ח חלילה, האיש כמהו יברח? אדרבא, הוא לא זז ממקומו עד שלא קבל את חלקו, מן ה„פעטש" (מכות בלע"ז), השאיר להם את מעילו כיסוף הצדיק בשעתו (אח"כ נמצא בדרך גם) ובאור־פיציר־גנטלמן השליך להם—כך ספר— את כספותיו לאות הזמנה לחיאיל...

עד כאן בורח שני.

* * *

ועכשיו רשאים אנו לדעתי, לחזר אל ספור־המעשה של ה„בורח" השלישי, כפי שספר לי בעצמי בערך:

כששמע — הוא אומר את קול ה„פיף־פאף"! — הראשון וראה לפני עיניו את האנדרלמוסיא שקמה בין הנוסעים מחמת הליסטים המזוין, זכר את המעשה שספר לו פעם חומסקי מפ־ליטי ההתנפלות על הקונסול הצרפתי בדרך זו מה עשה? — הפך את שתי רגליו האחוריות וינס מקול הפחד, קל מהרה, עשה את השדה קפנדריא התחיל מדלג על החרים ומקפץ על הגבעות, מהלך בעמקים ובמדבריות ובכל המ־קומות שראה: בראי־נע (הוא חובב גדול של ה„סינמה", כידוע). ראשו סחרחר עיניו קמות ואבדו עשתונותיו...

הלך כזאב שבול מהלך שעה, שתים ושלש ולא די שלא יצא מתוך הסבך, אלא שהוא נכנס לפני ולפנים בשדה וביער וחושך ישופנו יותר ויותר. גד־מה לו — כך ספר לי — שהחרים פור־שים ידיהם אליו ומושכים אותו מעלה מעלה, הוא רואה בעיניו את השפיפון ושועלים מילללים עד שנכשל ונפל תח־תיו, בשקם הרגיש שנקעה רגלו הימ־נית, אך עד מהרה עלה על הגדר ונפל ממנו ארצה, והרגל שבה ב"ה למקומה. שבע יפול צדיק. קס.

וכבה עברו עליו השעות והוא אץ לו זרע לו ופרח וברח ביתר שאת ובי־תר עז ממש כאלו אלפי שדין ולילין ורבוא רבבות רוחות ומזיקין טודרים אותו: דופקים בו: דוחים ואומרים: ברח דודי, ברח! רגליו נתמוטטו ונע־שו כברזות ובצקות כאלו נדבקו במסמ־רות, עד שהגיע לחרי־חשך, ובשפקה את עיניו ורוחו שבה אליו מעט ראה את עצמו מושכב על ה ר־ס ט ל, יושב מעונה ומדוכא ואין שלום בעצמיו. למה היה דומה? לפפינה ששבתה על שרטון ים, כמו ה„לורד ביירון" ביפו־דעתו נתישבה עליו ונזכר כל מה שעבר עליו ונראה לו שביל לבן, ירד בדרך עקלקלות, והנה לא מצא ולא מוציא אלא — מ ו צ א... דפק על דלתו של ברוזה וקרא שמואל, שמואל, ואין קול ואין עונה. נכנס לבית כ"ק, השיבו את רוחו אליו במיני משקאות ונסע במכונית לביתו.

כשהגיע „לבית־יעקב"— כך הוא מסיים את ספורו הנפלא- מאלף לילה ולילה — פנה אל השיטר הראשון וישאל מאתו לדעת מה נשמע בענין התנפלות על דרך ראמאללאה.

וענה לו השוטר.

יהודי אחד ארוך נעלם אצלם, אבד פתאום, כאלו נפל במים ואינני!

— אנא אל־יהודי! — אמר לו ר' זאב בצחוק שלו על שפתיו— ונבהל השיטר ולטש לו שתי עיניו כאלו נפל היהודי מכוכב מאדים.

וגם המשטרה שלנו לא מסנה ידה בצלתת. נתפשטו בכל תפוצות העיר. הפשו אותו בגרות כל הלילה ב„נוה־יעקב", ב„נוה־שלום" וכבר נואשו ממנו והשבוהו ל„קדוש", ובאשמרת הבקר, הגיע ה„בורח" השלישי שלנו לביתו והוא עיף ויגע וילן בלילה ההוא בלי קריאת־שמע.

וכבה נמצאה ב"ה האבדה הגדולה שלנו, יאי"ה בשב"ק זו יברך שבע פע־מים ברכת הגומל.

* * *

ומה אמר לכם, רבותי? — הש־מועה הנוראה נתפשטה במהירות־הבזק בכל העיר, ובהשכמת הבקר, עם צאתו של עתון־הבקר, היה הענין לשיחה בפי כל הבריות ודמיונם של אחב"י מצא כאן מקום להתגדר בו. הפליגו במעשיות ובדברי אגדות והתחילו מונין אפילו את הנפשות שנתנזקו בלילה ההוא חוץ מהחרוגים בר מינן, וביחוד הבור־חים שנעלמו ונתעננו נשותיהם, לא עליכם, ואם אמר לספר לכם את כל המזמאות, החירושים והנפלאות, אין אנו מספיקים אפילו בארבעה ערבי־שבתות.

התחילו מעתידין עלי שאלות ודב־רי תרודין:

—מילא, טוען יהודי אחד, שאסור לצאת בלילה בתוך ירושלם אל שכונת הבוכרים או אל רחוב „אבינו־מלכנו" מפני סכנת נפשות הרי זה דבר ידוע ורגיל אצלנו ב"ה, אבל מחוץ לעיר, כתחום שבת מירושלם עיה"ק מתחת לחטמו ממש של ה ח ר, ואימתי? לא בחצות ולא בחצות אלא בתחלת־הלילה, מיד לאחר הבדלה, כנראה ש„טעות גוי" היתה כאן: התבוננו השודדים ל ת י ר ר י ם...

—היכן שוטרינו? — צועק השני אלי כאלו א נ י אשם בזה!—מילא, הוא אומר, בקיץ הם עסוקים לכתפ"ח בחטיפת זבובים, אבל בחרף כשאין זבובים מה הם עושים?...

ותלמידי בעל הפסוקים מצא כאן לפסוק את פסוקיו:

„כחכי איש גדודים, דרך ירצחו שכמה־ראמאללאה*"—יאין חכמה ואין תבונה כנגד מקרא שכתוב בפרוש. ולא עוד אלא שנתעורר עלי בקושיא עצומה: הן כתוב בפרוש—שליחי מצוה אינם ניזוקין, והרי אתם נסעתם כנראה, לדבר שבצדקה, היתכן?

ועל כלם הברכות המאליפות לראשי מכל צד! כמו המוסולינו בשעתו, אף־על־פי שחושמי ומכנסי שלמים ב"ה קרעי־אותי ממש ואצבעות ידי כואבות עדיין מלחץ הידידים וביחוד הידידות, התלמידים והתלמי־דות די בכל אתר ואתר, איש על פי דרכו ועפ"י נוהגו: „ברוך מחיה מתים!" זה מברכני בברכת „מזל טוב" ואחינו הספרדים וגם שבגינו צועקים אלי בקול: „אל חמדוללאה־עא־סאלאמי!". רבים מנענעים אלי בראשם מתוך חיוך, כאומר: „בראווא, מוליידיי!" לכה אבהר?—בשבוע זה חזרתי מבית החולים האיטלקי, אחר בקרי את ידידי הפצועי, והנה שתי עינים צעירות ויפות פנשוני. מש־כה בשרוולו של אביה ה„חכם" ואמרה לו בלחש: „הנה! הנה עזומות!" ורמזה עלי מתוך שמחה כמוצא שלל רב.

נו, והתיליפון ימה־שמי: זהו ממש קצור־ימים, הוא לא נתן לי מנו־חה כל הימים והלילות, „דזין־דזין־דזין! הלא!" כלם דורשים לשלומי וא־חד הרוצה בעילום שמו שואלני באיזה רשות ברחתי מבלי לקבל אף אני את חלקי תהלה?

ופתאום—מברק: „ברוך רחמנא דיהבך לן הצלחה תאיר פניך!"; מס־תמא הבינותם בעצמכם כי זוהי ברכה מצפת, ברכת תלמיד חכם ולא כבני צור חדש שחם מברכים ואומרים כלם ברוך מחיה מתים

ידידי מיפו כותב לי מכתב־ברכה, מכתב חם מאד, ובין יתר דבריו הוא אומר: „אני שמח מאד לציין את העובדא, שכ' לא רק שנצל בעצמו בדרך גם אלא שגם הציל את שאר הנוסעים מידי השודדים".

ואחרון אחרון חביב—מכתבו של ידידי ותלמידי היקר מפתח־תקוה בזו הלשון:

פ"ת, ה' אדר א' פ"ז לפ"ק.

לידידי היקר ר' עזומות, שלום לעד!

קשה לי לרכז את עשתותי: כל כך נתרגשתי בקראי ב„דאר־היום" את אשר קרה לך בדרכך מראמאללה, ברוך המקום אשר הציל מאסון נורא כזה. היום הלכתי לבית־הכנסת, עליתי לתורה וברכתיך בברכת „מי שברך" אותך ואת ביתך.

חז"ל אמרו: „אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך"... מאמין אני באמונה שלמה שהברכה, שברכתיך במכתבי העבר באריכת ימים ושנים, היא היא שעמדה להגן עליך בנפול עליך שודדים שודדי לילה. ואתה, ידידי היקר, אל תצחק לדברי, הן אומן שבדכתי היתה ממעין טהור, נבועה מלב חם ורגש, ודברים היוצאים מלב ידיד נאמן עושים רושם בעולם וזהו חסוד: „הצ־דיק גוזר והקב"ה מקיים" כידוע ליודעי ה"ן.

ואני תפלה: ימלא ה' כל משאלו־תינו לטובה. אמן!

ואולם את ה„מי שברך" הגדול קבלתי דוקא מהפלונית שלי בבקר (ולא בלילה כשאר חברי). לאחר שספרתי לה בקדירות, כביכול, את כל הענין ובשרתי לה בניחותא, כי יש לה „בעל נמצא". היתה נבוכה ולא ידעה אם לכלות בי את חמתה או לגלות ששונה ושמחת לבה. אבל, זוחי נחמתי בעניי, כי גם יתר חברי—כך ספרו לי ממקור נאמן—קבלו מנשותיהם הרבה יותר ממני, לזכרון עולם, שלא יפקירו את נשותיהם וילכו בלילות—הרוח יודע לאן?—ואותן ישאירו לא יעלה ולא יבוא, אלמנות ועגונות הס־ושלום.

והתורה היוצאת לנו מזה היא: שאסור לצאת פביעה אחת מירושלם בלילות בלא „קמיעא" ובלא לוית שוטרים מזוינים, בלא הבדלה וביחוד בלא הרמנא־דזונתא...

ובשעה שאני מסיים שעורי זה נכנס אלי יוסף התימני וספר לי בל־שונו מעשיה זו:

— עברתי — הוא אומר—בשכונת התימנים ושמעתי אשה אחת אומרת לחברותיה: היודעות אתן למה נצל עזומוס? מפני שעשה בחכם וכבעלי אשר באמריגה.

בעלה זה יוסף סעוד שהיה רוכל ברחובות ירושלם נסע אל „אמריגה" עם כל התימנים והרויח הרבה כסף. מה עשו מקנאיו? שלחו תלגרם לירושלם והודיעו בו שבעלה נהרג בטרמוי, אבל היא לא האמינה בשום אופן, ואמנם בשבוע זה הגיע ממנו מברק קצר בזו הלשון: עוד י ו ס ף חי!

— ואיך ידעת כי שקר דברו שונאיו ולא מת? — שאל המספר.

— אני תפרתי לי שלשה מעילים לפני נסעו והכנסתי בצוארוניהם שלש מזוזות ל ס ג ו ל ה. גם עזומות שם בודאי סגולה זו במעילו אשר בו ברח ובזכות הסגולה הזו נצל ממות.

עזומות